

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

5. Quis Parochus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Matrimonium contraham, ut omnibus est compertum, & nos infra explicabimus.

§. V. Quis Parochus?

I. Proprius debet esse Parochus, qui assistere debet illis, qui in Matrimonio sunt copulandi.

Quare I. Summus Pontifex pro toto Orbe.

II. Archiepiscopus pro suis, & in decursu visitationis pro ovibus sui suffraganei, vel, quando ad eum fuit appellatum, & sententia data transit in rem iudicatam, vel elapsus est decennium appellationis.

III. Episcopus pro sua Diocesi.

IV. Abbates nulli Episcopo subiecti pro suis, in quos habent iurisdictionem Episcopalem (non tamen, qui Abbatiam illam habent in commendam) de qua questione vide Dian. p. 11. tr. 3. ref. 35.

V. Capitulum, Sede Vacante, item pro suis.

VI. Legatus à latere pro sua legationis Provincia.

VII. Cardinales pro suo titulo; Hi omnes ut Pontius lib. 5. cap. 10 Sanch. lib. 3. matr. d. 28. & passim possunt matrimonio legitime assistere, quia omnes sunt Ordinarii, & Pastores respectivè ad prædictos.

Idem possunt Vicarii Generales ipsorum, ex vi Vicariatus. Ita Sanch. lib. 3. matr. d. 7. num. 10. Idem Viceparochi, id est, ii, quibus legitime Parochiarum cura plenè mandatur, quamvis enim, non sint proprietarii Parochiarum, sed delegati, verè tamen pro eo tempore Parochi sunt, & Pastores. Hæc fuse docent Sanch. lib. 3. matr. d. 29. num. 18. Castropal. d. 2. de spons. p. 13. §. 11. n. 2. G. Hurt. d. 5. matr. diff. 9. Coninch. d. 27. à dub. 2. Pont. lib. 5. cap. 11. Perez de matr. d. 41. sect. 1. contra alios in aliquo discrepantes.

2. Rursus, Parochus non Sacerdos, Parochus excommunicatus, etiam si nominatim sit denunciatus, atque adeo vitandus, suspensus, irregularis, interdictus, Parochus putatus communiter talis ob titulum coloratum, (Idem de Episcopo, Archiepiscopo, &c.) imò etiam cum solo communi errore, scilicet sine titulo, quando dicitur Parochus intrusus, valide assistunt, ut item valide dant licentiam Sacerdoti, ut assistat; quia huiusmodi assistentia, assistendique licentia non sunt actus iurisdictionis, à cuius usu excommunicatus, prædictique privantur. Ita Doctores citati apud Dian. p. 11. tr. 3. ref. 33. v. Et tandem. Vide etiam ibi. tr. 5. ref. 10. contra alios.

Validè, dixi, nam, an licet, dicam in tract. de Excomm. cap. 8. §. 1.

Quis ex licentia Parochi?

3. Præterea Parochus, vel ii, quos modò recensuimus, possunt hanc licentiam assistendi delegare alteri: sed certè solum ei, qui sit Sacerdos (non requiritur autem, ut sit approbatus ab Ordinario) clarè enim Tridentinum sess. 24. c. 1. de ref. matr. requirit Sacerdotè, & nil præterea.

Licentia autem hæc, vel scripto, vel voce delegari à prædictis potest, vel particulariter ad hoc certum Matrimonium, vel generaliter ad matrimonia quæcunque.

4. Si detur alicui Sacerdoti licentia absolute ad omnia Sacramenta administranda, dari etiam hanc assistentiam, quia, improprie saltem, hæc assistentia est quadam administratio Sacramenti matrimonii, docet Coninch. & ex declaratione Card. Pontius, & Castrop. apud Dianam, p. 11. tr. 3. ref. 32. Vide etiam ibi. tr. 5. ref. 10. sed de hoc subdubitat Aversa. q. 6. matr. sect. 4. §. Item, nisi alia circumstantia id persuadeat. Hurt. verò d. 5. matr. diff. 11. clarè negat, requirit enim licentiam generalem ad exercendum officium Parochi. Ratio est, inquit, quia hæc assistentia non est administratio Sacramenti Matrimonii, cuius soli coniuges sunt Ministri. Certè utraque sententia probabilis est.

Quæ licentia?

5. Non sufficit tamen licentia præsumpta, nec taci-

ta de futuro; tacita verò de præsentis, ut si Parochus dicens Sacerdotem parare se dicere assistentem, & c. sit prohibere, taceat, sufficere, probabilis est. Vide Castrop. lib. 5. matr. d. 28. §. 4. citantem Pont. Sanch. Coninch. Menochium.

Licentiam hanc, etiam metu, vi, dolo, & c. valere, diximus §. 3. n. 4.

Mors Parochi post licentiam datam, quid operetur?

6. Si Parochus dedit mihi potestatem assistendi matrimonio, & antequam assistam, moritur, (Idem amoveatur ab officio) validè ego assistam, dum est. Vel enim Parochi mors nondum facta, ut jam scitur. Si prius, ob titulum coloratum, & communi errorem, validè assistes, juxta legem Beroniam. Præterea, si postea, assistes, invalidè, quia delegatus non sum determinatum spirat, mortuo delegante. Legatur lib. 8. matr. d. 28. à n. 64. Vide etiam De Lugo lib. 2. de spons. mor. dub. 35. afferentem differentiam inter delegatum ad unum quid determinatum, & delegatum ad cetera, per quod quæ indeterminatas, de qua re nos viderimus egimus supra, tract. 2. de dispens. cap. vlt.

Licentia data, sed non scita quid operetur?

7. Si licentiam datam esse à Parocho, Sacerdoti non constet, invalidè hic assistet, quia eam nondum habet donec acceptet, acceptare autem legitime non potest, si eam datam esse, ignorat. At si dictus Sacerdos suum misit ad Parochum, ut dictam licentiam petere, quam Parochus concessit, & Nuntius nomine Sacerdotis accepit, assistet validè, Ita Castrop. diff. 2. de spons. p. 13. n. 6. citans Coninch. & Sanchez contra G. Hurt. Pont. quos citat, sequiturque Dian. p. 11. tr. 3. ref. 34. vers. Quare quinto, (sed certè illicite graviter, quia semper adest periculum eam nondum esse datam, nisi Matrimonium sit invalidum.) Ratio autem, quod non verè, quando sit assistentia, invenitur licentia facta, & cetera, si dicta assistentia valida est, quia communiter Doctores tradunt, ut notat Castrop. l. c. §. 1. n. 4. d. 4. p. 3. §. 3. n. 10. & colligitur ex iure c. Si ubi de dispens. p. 13. n. 6. cujuscunque Beneficii. Privilegi, Dispensationis, facultatis, & Gratia concessio à parochi concessio nis facta Nuntio ad id specialiter destinata accepta, habet effectum. Lege, quæ in hanc eandem rem agit supra, lib. 5. de pan. in tract. de casib. ref. 2. §. 1. n. 4.

Licentia data à Parocho suo Capellano.

8. Si Parochus det licentiam generalem ministrandi Sacramenta, seu juxta n. 4. exercendi officium Parochi Sacerdoti suo, v. g. Coadjutori, quem nos Capellanus Parochiarum appellare solemus, An, si curi potest Capellanus, assistere ipse Matrimonio, ita possit alium, subdelegare, qui alicui Matrimonio assistat, dubitari merito potest, quod respondeo. Sanch. lib. 3. matr. d. 31. n. 19. videtur in ejs præsentia, quia in absentia est delegatus ad universitatem causarum, non verò in præsentia, ut tenet Hurtado. d. 5. matr. diff. 10. qui vult posse in utroque casu, quia in utroque est delegatus ad universitatem causarum.

Licentia assistendi revocari potest?

9. Denique licentiam hanc assistendi, datam Sacerdoti, posse revocari, sed, ut revocatio habeat effectum, debere à Sacerdote per Nuntium ad id ipsi destinatum cognosci revocationem, iidem Doctores notant.

In Ordinem ad quosnam Parochianos, post Parochi prædictam licentiam concedere?

10. Præmitto, quatuor modis posse quæpiam esse (quantum ad præsens institutum facit) in aliquo loco.

Primò, animo ibi perpetuò, seu absolute habitandi, quo pacto dicitur is habere ibi domicilium. Secundò, animo ibidem habitandi pro maiori parte plus minus anni, ut habet *Hurt. l. c. diff. 6. n. 19.* vel, ut alii apud *De Lugo in Resp. mor. l. 1. dub. 37. n. 4.* pro parte anni absolute maiore, seu saltem pro equali, perinde solent habitare scholastici in Univerſitate litigantes in Curia principis, &c. quo pacto dicuntur habere ibi, quasi domicilium. Tertio, tranſeunt per aliquot dies, vel paucos meſes, animo redeundi ad locum ſui domicilii. Quarto vagè id eſt, ſine villo animo hic, vel illic, ſive per domicilium, ſive per quaſi domicilium, habitandi. Notas differentiam? Hi quarti nullum certum habent domicilium, habent tertii, ut, & duo primi.

11. Dico jam primò: Parochus loci poteſt valide aſſiſtere matrimonio exiſtentium in eodem loco primis duobus modis, id eſt, per domicilium, vel quaſi domicilium in dicti Parochi Parochia habitantium (etiam primo die, quo ſine ſuco, & fallacia ibi habitare dictis modis incipiunt) non verò poteſt valide aſſiſtere matrimonio in eodem loco exiſtentium tertio modo, id eſt, tranſeunt. Ratio eſt, quia reſpectu illorum is verus eſt Parochus, non verò reſpectu horum. Ita Doctores citati, præter *Pont. lib. 5. c. 14. §. 1. n. 8.* qui cum *Sanch. v. Parochus, n. 2.* in utraque edit. vide, quæ dixi *lib. 5. de pæ. c. 4. §. 3.* affirmat, Parochum valide aſſiſtere matrimonio etiam exiſtentium, tertio modo in loco, ubi ipſe Parochus.

12. Dico ſecundò: Matrimonii vagorum quilibet Parochus poteſt aſſiſtere, ex ſententia *Sanch. Pont. l. c. c. & Barboſæ in Trid. ſeſſ. 24. cap. 7.* referentis deciſionem quandam de hac re. Ratio eſt, quia cum hi nullum habeant Parochum, quemlibet eligere poſſunt pro ſuis matrimoniis, ſicuti quemlibet eligunt pro ſuis Confeſſionibus: At eſt ſententia *Coninch. & Hurt. locis cit.* aliorumque apud *Bosſium de matr. cap. 4. §. 1.* non poteſt quilibet Parochus, ſed ſolus ille, non cuius Parochia hi vagi inveniuntur, quando contrahunt: Ratio eſt (inquit) quia tunc ille eſt ipſorum Parochus. Sanè hæc poſterior opinio tutior eſt, & eligenda, ſaltem in praxi, licet, priorem eſſe probabilem, negare non poſſim, quàm, magis eſſe receptam, teſtatur *ibidem* *Bosſius.* Quoniam verò mox dicemus, ſatis eſſe, ad validam aſſiſtentiam matrimonii, Parochum vnius in contrahentibus, ſed, ſi vnus ſit vagus, quamvis alter fixam habeat alicubi ſedem, poteſt Parochus huic matrimonio aſſiſtere, tanquam matrimonio vagorum.

13. Debere autem dictum Parochum, antequam iis vagis aſſiſtat, diligenter inquirere, an aliquo impedimento laborent, immò ex Tridentino *ſeſſ. 24. c. 7. de reform. matr.* debere Parochum licentiam habere ab Ordinario, hoſ ſive uterque, ſive alter tantum ſit Vagus) matrimonio conjungendi, monitione opus non eſt.

14. Eos, qui ſunt in via animo relinquendi antiquum domicilium, & aliud acquirendi, qui tamen nondum ad hoc pervenerunt, ad Vagos reducit *Caſtropol. n. 11.* ex *Sanch. & Gurtierrez*: quare pari modo à Parocho, ubi inveniuntur, matrimonio erunt ex tutiore noſtra ſententia copulandi: hi enim, cum priſtinam reliquerint habitationem, novam verò nondum acquiſerint, nullum per ſe Parochum habent, habent ergo, more Vagorum, illum, in cuius Parochia inveniuntur.

An ſuis, ſed exiſtentibus extra Parochiam?

15. Ex dictis emergit gravis dubitatio: Si vnus ex conjugibus habitet in vna Parochia, alter in alia, quis erit apud Parochum pro illorum matrimonio? Ut reſponſionem diſtinctè percipias, figuremus duos caſus:

16. Primò, Petrus, & Berta habitant ambo in Parochia Sancti Antonii. Secundò, Titius, & Catharina non habitant ambo in eadem Parochia, ſed Titius in Parochia Sancti Antonii, Catharina in Parochia Sancti Nicolai.

Hæc ſituatione poſita, nimis certum eſt, Parochum

Sancti Antonii valide aſſiſtere matrimonio Petri, & Bertæ, quia cum is vtriuſque ſit Parochus, non eſt, unde de aſſiſtentia legitima dubitetur. Atque hic eſt primus caſus.

17. Quoad ſecundum: Certum item ſit, tum Parochum Sancti Antonii poſſe aſſiſtere in Parochia ipſius Sancti Antonii matrimonio Titii, & Catharinæ, tum Parochum Sancti Nicolai poſſe aſſiſtere in Parochia ipſius Sancti Nicolai eodem Titii, & Catharinæ matrimonio. Ratio eſt, quia, ſatis ſervatur forma Tridentini. Li enim, dum in ſua Parochia exiſtunt, verè Parochi ſunt reſpectu matrimonii inter illos duos, quorum vnus eſt ſuus Parochianus, elio, alter ex conjugibus alterius, ſit Parochia: connexorum enim eadem eſt ratio.

18. Certum præterea ſit nobis, vel profeſſo valde probabile, Parochum Sancti Antonii valide aſſiſtere dicto matrimonio Titii, & Catharinæ in Parochia Sancti Nicolai, & Parochum Sancti Nicolai in Parochia Sancti Antonii. Ratio eſt, quia adhuc ille Parochus eſt proprius reſpectu matrimonii inter illos duos, quorum alter ſuus eſt Parochianus. Eſſe enim ipſum in aliena Parochia non tollit, ipſum eſſe eodem modo Parochum ſuorum Parochianorum, ſicuti eſt in ſua, ſed ſolum notat, illud officium congruentius, tunc pertinere ad Parochum loci, quàm ad ipſum. Ita *Sanchez, lib. 3. matr. d. 19. Caſtro Pal. d. 2. p. 13. §. 9. num. 7. Leand. d. 7. matr. quaſt. 16. Coninch. d. 27. n. 19. Henr. lib. 11. matr. c. 3. G. Hurt. l. mor. cit.* quamvis Navarrus, & Pontius id negent apud *Gasp. Hurt. d. 5. matr. diff. 6.*

19. Illud ergo ſuper eſt aliquantò incertius: Quid ſi, vel Parochus Sancti Antonii, vel Parochus Sancti Nicolai aſſiſtat, ſive matrimonio Petri, & Bertæ, ſive matrimonio Titii, & Catharinæ, in aliena omnino, ſeu tertia Parochia, v.g. in Parochia Sancti Hippolyti, ad quam, nec conjuges, nec duo illi Parochi villo modo pertinent?

20. Reſpondeo, adhuc valide aſſiſtere. Ratio eſt ferè eadem, quia ibi is eſt Parochus reſpectu illius matrimonii inter duos, quorum alter ſua ovis eſt; quare ſatis, ſuperque ſatisfit Tridentino, quod nihil aliud requirit, niſi præſentiam proprii Parochi: ita *Sanch. l. c. G. Hurt. Coninch. l. c.* aliique contra Navarrum, quem ſequitur Pontius, aliòſque, quos citat *Hurtad.* aliòſque, quorum ſententiam tamen probabilem eſſe, non nego. Præterea, ſicuti diximus, poſſe valide Parochum extra Parochiam ſuis aſſiſtere, ita affirmamus, poſſe Sacerdotem, cui Parochus aſſiſtendi licentiam det; Excepito, ſi ita det, ut expreſſè ſub clauſula irritante, illum ipſi limite, ut aſſiſtat in propria Parochia, de qua re late *Coninch. d. 27. d. 3. Pont. lib. 5. c. 29. Sanch. lib. 3. matr. d. 33. Aver. q. 6. matr. ſeſſ. 4. v. item dubitatur, aliique.*

21. Si inquiras, an peccet Parochus, ſi in aliena Parochia aſſiſtat matrimonio ſuæ ovis?

Reſpondeo, non peccare, quia aſſiſtere non eſt actus iuriſdictionis (hanc enim iuriſdictionem, quando eſt contentioſa, fateor, licitum non eſſe exerceri in alieno Territorio) nec continet ſtrepitum externum, ut continent denuntiationes, & benedictiones, quas item fateor, illicitè fieri in Territorio non ſuo. Ita *Hurtadus, & Leander loc. cit.* Quod dictum eſt de Parocho, ob parum rationem, dic de Sacerdote delegato ad aſſiſtendum, quantum eſt ex hoc capite, nam, ſi forè à Parocho, ut modò innui, prohibitus fuiſſet, ſecundum gravitatem prohibitionis, eſſet culpa menſuranda.

Pœna aſſiſtentis Matrimonio alieni Parochiani.

22. Pœna, quam incurrit Parochus, vel Sacerdos aſſiſtens matrimonio Parochiani non ſui, vel illud benedicens, ex Tridentino *ſeſſ. 24. cap. 1. de reform. matrim. G. Hurt. d. 5. diff. 17. ſine eſt,* tandiſ ſuſpenſum manere ab Officio, & Beneficio, quadiu ab Ordinario ejus Parochi, qui matrimonio intereſſe debebat, ſeu à quo Beneficio ſuſcipienda erat, abſolvatur, quæ ſuſpenſio eſt

T 4 ipſo

ipso facto, ut habet Averſa q. 6. ſect. 8. v. *Denum*, addens, ſi Parochus det licentiam Sacerdoti aſſiſtendi matrimonio ovis non ſua, pœnam hanc ab ipſo Sacerdote, non à Parocho incurri, quia Tridentinum aſſiſtendi imponit hanc pœnam, non verò aſſiſtentiam mandanti.

Quæſt. Parochus aſſiſtet Matrimonio inter abſentes?

23. Inquires item hic, quinam Parochus aſſiſtere debet matrimonio, quando hoc contrahitur per procuratorem, vel per Epistolam? Reſpondeo, caſus duplici modo poſſet occurrere. Primò, ut alter ex ſponſis, ſit Parochianus loci, ubi contrahitur matrimonium per procuratorem alterius ſponſi abſentis, & tunc poterit, ut pater ex ſupradictis, huic matrimonio aſſiſtere Parochus illius loci vel alius Sacerdos ex licentia dicti Parochi, vel ex licentia, Parochi abſentis. Secundò, ut uterque ſponſus ſit abſens, & Procuratores contrahere debeant in loco, qui ad neutrum Sponſum pertinet, v. g. Sponſus ſit Paternitanus, Sponſa ſit Hiſpana, & utriusque Procuratores ſint Meſſanæ. De his ergo quæri poteſt, quis debeat eſſe Parochus aſſiſtens? Id certè apud neminem ex iſis Doctõribus, quos præ manibus habeo, invenire potui. Ad hoc ergo ſic, ſalvo Sapientiorum iudicio, reſpondeo: Cum Doctores omnes, & Tridentinum ſemper clament, debere eſſe proprium Parochum, ſaltem unius ex contrahentibus, qui matrimonio aſſiſtat, ſit, ut, quia Parochus Meſſanenſis non ſit Parochus, neque utriusque, neque alterius, neque vllò modo ejuſmodi contrahentes ſint Vagi, fixam enim habent ſedem ſuam, alter Panormi, altera in Hiſpania. Procuratores autem, ſupponimus, contrahere matrimonium Meſſanæ, ſit, inquam, ut non poſſit dictus Parochus Meſſanenſis eſſe legitimus aſſiſtens talis matrimonii. Debet igitur eſſe Parochus Sponſi, vel Sponſæ, qui, quia eſt abſens det licentiam alicui Sacerdoti exiſtenti Meſſanæ. Neque id difficile factu erit, ſicuti enim debet Meſſanam aſſerri fides denuntiationum, quæ neceſſario, ut mox dicemus ex Tridentino, exhiberi debent in Parochia Sponſæ, & Sponſi ita poterit aſſerri licentia aſſiſtendi.

§. VI. Qui Teſtes?

1. Plura de huiusmodi teſtibus dicta ſunt propter connexionem, quam habent in hac re cum Parocho: ſolum ergo duo ſunt, vel addenda, vel confirmanda.

2. Primò. Non ſufficit, ſi unus, immò etiam plures teſtes ſint præſentes conſenſui viri, & alter, ſive alii, etiam plures, conſenſui mulieris, vel contrà. Nam ſidem, tum teſtes, tum Parochus inſegro contractui matrimonii præſentes eſſe debent, ut de illo teſtificari queant, & Tridentino ſatisfacere.

3. Secundò, quamvis in aliis commerciis humanis plerumque, præſertim in rebus gravibus, ut actus ſint legitimi, deſiderentur teſtes idonei, ſive omni exceptione majores; vnde in iure repelluntur à teſtificando infames, excommunicati, propinqui, ſceminæ, &c. tamen in caſu noſtro ſatis eſt, ad validitatem, quilibet, qui uſu rationis polleat, advertatque, quid agatur. Quare ſufficiunt prædicti infames, excommunicati, propinqui, ſceminæ, vti etiam ſervi, pueri rationis compotes, immò etiam infideles. Ratio eſt, quia Tridentinum teſtes requirit, nihil reſtringens, ad eorum qualitates exquirendas. Et meritò, quia id aſſerit periculum, vel ſerupulum nullitatis matrimonii. Adde primò, ſi neceſſaria foret in teſtibus qualitas aliqua, jam ſuppleri à Parocho, qui certè teſtis qualificatus, qui que aliis auctoritatem præſentia ſua conferre poteſt. Et certè ſuppletur etiam ex voluntaria electione utriusque partis. Adde ſecundò, cum hæc Tridentini diſpoſitio corrigat jus commune, in quo ante Tridentinum nulla erat neceſſaria teſtium præſentia, interpretandam illam eſſe, ita, ut quantum minus poſſit, illud ius corrigat. Hæc ſuſe Sanc. lib. 3. d. 39. & 41. Caſtro

Pal. d. 2. de ſponſ. p. 13. §. 13. Averſa quæſt. 6. matrim. ſect. 5. Boſſ. de matrim. cap. 5. §. 5. præſent. 12. Loc. matrim. quæſt. 44. Diana vocans hanc doctrinam, tract. 3. ref. 33. alii que.

4. Dixi in caſu noſtro, i. e. ſt, ad contrahendum matrimonii, nam ad probandum matrimonii iuramentum eſt invaliditatem, ut illud ſcilicet diſſolvatur, debere eſſe omni exceptione majores, reſte notandum Doctores, & decrevit Summus Pontifex in conſanguineis.

CAPVT III.

De Denuntiationibus.

§. I. Quanta ſit earum Obligatio?

1. Tridentinum ſeſſ. 24. c. 1. de reform. matrim. habet: *Vi in poſterum, antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho, continuis diebus feſtibus in Eccleſia ſubſancti Miſſæ, ſub poena publicè denuntietur, inter quos matrimonium contrahendum.*

2. Porro hæc denuntiationes, quæ tandem nihil ſunt, niſi monitiones quædam, ut, qui fortè necesse impedimentum aliquod intercedere inter eos, de quibus ſit monitio, illud Parocho manifeſtet; hæc, inquam, denuntiationes, ſi negligantur, non invalidant matrimonium, ut nuper diximus, at peccati, tum à Parocho, tum à contrahentibus, qui eas omittunt, abſolutè non eſt, & quidem ex ſe mortale, quia ex iſtis res eſt.

3. Excusatur autem à mortali Sanchez lib. 3. m. 1. num. 7. Villab. Diana, alii que apud Averſ. m. 1. c. 1. num. 7. Primò; parvitas materiæ, puta ſi omittatur denuntiatio, quando nullum eſſet mortale peccatum, quod aliquod ſubſeſſet impedimentum. Sed Averſa ſect. 1. v. *Non eſt itaque, citans Pontium, & Conſilium* putat, non eſſe parvitatem materiæ, vnde aliter relinqueret, ſemper eſſe mortale. Ego in ejuſmodi omiſſione, dicto periculo non ſubjecta, grave peccatum ſanè non invenio.

4. Excusatur ſecundò, diſpenſatio Superioris eſt juſta. Sed quis Superior? Quæ cauſa ſam ſubſidio, ut habebitur tertia excuſatio, id eſt, neceſſitas.

Quis in Denuntiationibus diſpenſat?

5. Episcopos, & ejus Vic. Gener. (non quidem ſolus) & omnes, qui jurisdictione Episcopali gaudent, veniuntque ſub nomine Ordinarii (quos ſupra nos recensuimus) poſſunt diſpenſare ad vtriusque omnes denuntiationes, juxta exigentiam cauſæ, &c. mox.

6. Quid, ſi contrahentes ſunt diverſarum Dioceseſum indigente diſpenſatione utriusque Episcopii?

Reſpondeo non indigere. Unus enim Episcopos ſufficienter diſpenſare poteſt; ſiquidem cum ſuo ſubditi ſpenſans, diſpenſat etiam valide, ratione conſuetudinis cum altero iudice etiam matrimonium contrahendum ſit in Dioceseſi alterius.

7. Idem Episcopos delegare alteri Clerico, quæ non Sacerdoti poteſtatem diſpenſandi in denuntiationibus poteſt, poteſt etiam, & Vicarius Generalis, aut vi Vicariatus, eandem delegare, ſaltem ſpecialiter in hoc vel illo caſu, ut ſuſe habes apud Sanchez lib. 3. m. 1. d. 7. Barb. in Trident. ſeſſ. 24. cap. 1. de reform. matrim. d. 3. Pont. lib. 3. c. 31. alii que.

8. Parochus diſpenſare in denuntiationibus poſſit, niſi tantæ eſſet neceſſitatis, ut Episcopos obligaret diſpenſare, & ad ipſum aditus non daretur. Vide Sanchez loc. cit. d. 10. num. 27. Averſ. loc. cit. ſect. 2. v. *Si iſte* loc. cit. n. 59.